

احتمالاً به پانزده جلد خواهد رسید و بی گمان برای پژوهندگان باریهای سودمندی خواهد داشت. این روایات در موارد بسیاری روشنگر، روایات منابع و مصادر شیعه می باشد و در مواردی در جهت تبیین و تفسیر ابعدی از مکتب مستقلاً به کار می آید. در تنظیم نهایی ابتدا روایت از کهنترین منابع آورده می شود و سپس مآخذ جدید آن ارائه می گردد. به اختلافهای بسیار جزئی توجهی نمی شود؛ اما اگر اختلاف در روایت قابل توجه باشد، بدان اختلاف توجه داده خواهد شد. در ذیل روایات هیچگونه اظهار نظر نمی آید؛ مگر در مواردی بسیار محدود. به هر حال این پژوهش کاری است کارستان که همت بلند این بزرگواران مصروف آن شده است و ما امیدواریم در آینده ای نه چندان دور شاهد انتشار آن باشیم.

۲. منهج الحیاة

محمد دشتی

فاطمه زهرا - س - دخت گرامی پیامبر که از آبشخور نبوت و رسالت سیراب می گشت و لحظه های زندگی را با گلبنانک وحی سپری می کرد و در حله زیبای «اهل البیت» جای می گرفت و در بلندای جایگاه والای عصمت می ایستاد و رسول الله همتایی جز علی برایش نمی شناخت، بی گمان چنان پدر، شوهر و فرزندان، سخنش حجت، بیانش رهگشا و کلماتش زندگی ساز است. کلمات آن بزرگوار - چه آنها که از پدر بزرگوارش نقل کرده و چه آنچه در پاسخ سؤاها و برای هدایت جستجوگران و تبیین ارزشها و در دفاع از حق و

۱. احادیث العترة عن طرق أهل السنة

حدود هشت سال پیش تنی چند از استادان بارایزنی یکدیگر طرحی را تنظیم می کنند تا بر اساس آن روایات امامان شیعه و حضرت زهرا - سلام الله علیهم - را استخراج کرده و تبویب و تنظیم کارآمد و دقیقی از آن منتشر سازند. برای اجرای این طرح ابتدا جناب آقای واعظ زاده برخی از کتابهای مشهور را جستجو کرده و روایات وارد شده در آنها را با هدف یاد شده گرد می آورند. پس از مدتی این طرح برای پی گیری و گسترش به دفتر انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم واگذار می شود. و اجرای آن را محققان بزرگوار حضرات آیات سید مهدی روحانی، علی احمدی میانجی و سیدجعفر مرتضی عاملی به عهده می گیرند. اینک مدتهاست که ادامه پژوهش و استخراج به عهده آقایان روحانی و احمدی است و این دو بزرگوار سختکوشانه در استخراج و تبویب تلاش می کنند.

محدوده تحقیق به لحاظ منابع، قام مصادر اهل سنت تا قرن ششم هجری است. روایتهای استخراج شده بر اساس فقه، تفسیر، اخلاق، عقاید، فضائل، ملاحم و فتن و السماء و العالم تبویب خواهد شد. در سالهای اخیر چاپ و نشر مصادر و منابع اهل سنت شتابی شایان قدردانی یافته است و از این روی برای اطلاع از منابع و مصادر جدید الإنتشار، کار تنظیم نهایی به تعویق افتاده است.

اینک بخش فقه این تحقیق مراحل نهایی تنظیم را می گذراند و امید است در آینده ای نه چندان دور تبویب و تفصیل نهایی آن پایان پذیرد. مجموعه احادیث استخراج شده

حراست از مقام ولایت بیان داشته است - هنوز یکجا و به گونه‌ای شایسته عرضه نشده است. اینک که جناب آقای محمد دشتی دامن همت بر کمر ارادت زده اند تا مجموعه آنچه را که یاد شد در اختیار پژوهندگان و جستجوگران معارف آفتابگون فاطمی قرار دهند، باید اقدامش را ستود و برای سامان دادن به این تلاش فرهنگی سودمند از خداوند توفیق خواست.

مراحل تدوین

۱) کتابشناسی برای دست یافتن به تمام منابع و مصادر سخنان حضرت زهرا - س - ۲) جستجو و استخراج، ۳) تدوین فیشها و کلمات استخراج شده بر اساس موضوعات و عناوین و با توجه به نیازهای فرهنگی و فکری جامعه، ۴) شماره گذاری مسلسل احادیث برای سهولت ارجاعها، ۵) ترجمه ای روان و استوار ابتدا به زبان فارسی و پس از آن به دیگر زبانها در حد امکان، ۶) تهیه و تدوین فهرست موضوعی و معجم الفاظ برای سهل الوصول ساختن محتوای آن.

اینک بخش اول (کتابشناسی) به پایان رسیده و استخراج و فیش برداری روایات مراحل نیایی خود را می گذرانند. این طرح با همت و همکاری تنی چند از فاضلان در دفتر نشر امام علی - ع - انجام می یابد و امید است در آینده ای نه چندان دور متن تدوین یافته آن منتشر شود.

۳. تهذیب الأنساب و نهایة الأعیاب

شیخ شرف الدین عبیدی

تحقیق محمد کاظم محمودی

شیخ شرف الدین عبیدی از نسب شناسان و مورخان گرانقدر قرن پنجم هجری است. وی از جمله مشایخ سید مرتضی، سیدرضی و علی بن محمد علوی عمری (صاحب المجدی) است. کتاب وی از بهترین و کهنترین کتابهای انساب علویین است که برخی از اطلاعات این کتاب منحصر به فرد بوده و در منابع متأخر از آن نیز از آن گزارشها و اطلاعات اثری

نیست. گویا اصل کتاب بسیار پر برگ و بار بوده است. شیخ الشرف خود به تلخیص و پیرایش آن می پردازد و گزیده اثر بزرگش را تهذیب الأنساب می نامد. سپس ابن طباطبا از بزرگان و مشاهیر نسب شناسان و استاد صاحب المجدی در این خلاصه نگریسته و هر جا اشکال و کاستی یافته، پیراسته و بدین سان کتابی فراهم آمده است استوار و سودمند. این کتاب با این ویژگیهای یاد شده در اختیار نبوده است. از این رو کتابشناس بزرگ، علامه شیخ آقا بزرگ تهرانی، در اثر گرانقدرش الذریعة، از آن یاد نکرده است. تا آنکه به سال ۱۳۹۶ مرحوم حاج شیخ جعفر محمودی (اخوی محقق کتاب) به همراه محقق سختکوش استاد محمد باقر محمودی به مصر می روند و در کتابخانه جامعة الدول العربیة به این کتاب دست یافته و فیلمی تهیه کرده و به همراه می آورند.

محقق محترم کتاب را به دقت استنساخ کرده و محتوای آن را با منابع موجود مقابله کرده است. افزون بر این، تعلیقاتی در توضیح و تبیین ابهامها و موارد مشکل کتاب نگاشته و فهرستهای فنی و کارآمدی بدان افزوده است. تحقیق کتاب پایان پذیرفته و اینک آماده چاپ است.

۴. مصباح الفقیه

تحقیق سید نورالدین جعفریان

شرائع الإسلام فی مسائل الحلال والحرام، اثر جاودانه محقق حلی از متداولترین و محکمترین متون فقهی شیعه است که از هنگام نگارش و نشر در حوزه های علوم اسلامی مورد توجه عالمان و فقیهان قرار گرفت. از این روی بسیاری آن را شرح کردند و فقیهانی در توضیح متن و تبیین دشواریهای محتوای آن حاشیه ها و تعلیقه ها نگاشتند و بدین سان مجموعه گرانسنگ عظیمی به یمن شرح و تعلیق آن در فقه شیعه فراهم آمد. (الذریعة، ج ۲۱، ص ۱۱۵).

شراعی را فقیهان در حوزه های درسی خرد و در بحثهای عالی فقهی غالباً به عنوان متن درسی انتخاب می کنند و با

ارزیابی آراء دیگران در مسائل فقهی به عرضه دیدگاههای خود می پرداززند.

فقیه ژرف اندیش مرحوم حاج آقارضا همدانی، که از فقیهان بلند مرتبه و مجتهدان کم نظیر قرن چهاردهم هجری است. مانند بسیاری از فقیهان، درس خارج فقه را بر پایه شرایع نهاده بود. مرحوم شیخ آقا بزرگ نوشته اند که وی هر شبی به مقدار يك صفحه از بحث را می نوشت و آنگاه متن نوشته را برای شاگردان املاء می کرد و پس از نقد و بررسی در محفل درس به تقریر نهایی آن می پرداخت. (الذریعة، ج ۲۱، ص ۱۱۵؛ نقبا البشر، ج ۲، ص ۷۷۸)

دقت نظر، ژرفنگری، استدلال قوی و استوار نگاری مرحوم همدانی، مصباح الفقیه را در جایگاه یکی از گرانقدرترین آثار فقهی قرار داده است. این اثر همواره مورد مراجعه و استناد فقیهان و مدرسان بزرگ حوزه های علوم اسلامی بوده است. آنچه از این مجموعه فقهی نگاشته شد است، کتاب الصلاة، کتاب الصوم، کتاب الخمس، کتاب الزکوة و کتاب الرهن است. و آنچه اینک بر اساس دستنویست مؤلف در حال پژوهش است، کتاب الصوم و الخمس و الزکوة و الرهن است که پیشتر به صورت چاپ سنگی منتشر شده بود. کار پژوهش و تعلیق متن کتاب با مقابله سه نسخه موجود در کتابخانه مجلس شورای اسلامی و چاپ سنگی آن، با همیاری گروهی از فاضلان به گونه جمعی سامان می یابد؛ بدین سان: (۱) استخراج آیات، احادیث و اقوال با تکیه بر منابع کهن و منابع اصلی، (۲) استوار سازی متن و عرضه متنی دقیق و پیراسته از تحریف و تصحیف، (۳) توضیح و شرح ابهامها، مجملها و دشواریهای متن، (۴) تنظیم و ترتیب معجمی کارآمد به قرار ذیل:

الف: معجم القواعد الفقهیه، ب: معجم القواعد الأصولیه، ج: معجم قواعد و المصطلحات الرجالیه، د: معجم آراء المؤلف فی الکتب والرجال.

تدوین این معجم نقطه افتراق این پژوهش از پژوهشهای

دیگر است. با تدوین و عرضه این معجم به خوبی پژوهشگران حد و حدود به کارگیری قواعد فقهی و اصولی را به دست می آورند و بر دیدگاههای ویژه مؤلف در موضوعات جنبی مندرج در کتاب دست می یابند. امید است پس از سامان پذیرفتن تحقیق متن این معجم، به گونه شایسته ای تدوین یابد و راه تازه در کمال بخشیدن به پژوهشهای متون کهن گشوده شود.

۵. الإختراق الشفافی: معجم بیلوگرافی تحلیلی عبدالجبار رفاعی

حرکتهای گونه گون علیه اسلام و گسترش آن در صحنه زندگی و صحنه ذهن انسان گو اینک پیشینه ای کهن دارد؛ اما روابط جهانی سده های اخیر باعث شده تا این جریان در چهره های مختلف شتابی بیشتر داشته باشد. در این میان پدیده استشرق و خاورشناسی نیز که از گستره ای شگرف برخوردار است نیز قابل تأمل و توجه است. ابعاد وسیع پژوهش اینان را که با هزینه ها و امکانات بسیاری شکل می گیرد. دین، ادبیات، تاریخ، جغرافیا، فلسفه، حدیث، قرآن، تفسیر، احیای متون و... فرا می گیرد. تاکنون درباره کار و کارنامه اینان و نیز چگونگی و انگیزه و روند حرکتهای دیگر، رسیدگی همه جانبه ای صورت نگرفته است. علل پژوهش خاورشناسان در موضوعاتی به این وسعت، گرایش به حق و توجه به واقعیتهای صادق که گاه در مواردی از آثار اینان یافت می شود، زمینه ها و روندهای این تلاشها و... موضوعات و سؤالیهای جدی و مهمی است که پاسخهای درخوری را می طلبد و آنچه کمابیش در میان آثار پژوهشگران یافت می شود در تبیین و توضیح جریانی به این گستردگی بسنده نیست. (سموم الإستشراق و المستشرقین. انوارالجنندی. «در باب استشرق و مستشرقین». ترجمه غلامحسین متین. مجله نگین. شماره ۸۴، ص ۱۴۰. تیرماه ۱۳۵۱؛ حماسه غدیر. ص ۲۸۸ - ۲۷۱؛ الإسلام فی وجه

التعريب و الإستشراق. انوارالجندي).

به هر حال برای ارزیابی درست و شناختی کارآمد از کار و کارنامه اینان و چگونگی حرکت‌های گونه‌گون در مقابل اسلام، بی‌گمان اولین گام، دست یافتن به بخش عظیمی از نگاشته‌ها و پژوهش‌های مستشرقان است.

آقای عبدالجبار رفاعی با توجه به اهمیت موضوع در کنار شناسایی و تدوین مصادر و منابع موضوعات مختلف فرهنگ اسلامی، به مصادر و منابع این موضوع نیز پرداخته و اینک از پس تلاش و جستجوی چندین ساله، کتابنامه‌ای را در این موضوع در مراحل نهایی تدوین دارد. ابعاد کار آقای رفاعی شناسایی و معرفی تمام کتابها، مقالات و پژوهش‌هایی است که به گونه‌ای در مقابل اسلام موضوع داشته‌اند؛ و در آوردگاه فرهنگی و فکری علیه اسلام قلم زده و آثاری عرضه کرده‌اند. وی در توضیح عنوان کتاب نوشته‌اند: تدوین و عرضه مصادر حرکت‌های صلیبی، مسیحی، استشراق، غربگرای، یهودیان، و جهت‌گیری‌های مختلف در جوامع اسلامی در مقابل اسلام، از ویژگی‌های این کتاب است.

منابع تحقیق

محقق محترم افزون بر مراجعه مستقیم به کتابها، مجلات، از فهرست‌های ناشران، مجلات، کتابخانه‌ها و نشریات تخصصی، کتابشناسیها و برخی از مجلاتی که در زمینه شناسایی مصادر و منابع پژوهش‌ها کار می‌کنند، مانند المسلم المعاصر، المستقبل العربی، عالم‌الکتاب و... بهره گرفته است.

کتاب با مقدمه‌ای در اهمیت اطلاع‌رسانی و تدوین و عرضه مصادر و منابع برای پژوهشگران، و اهمیت شناسایی مصادر و منابع موضوع و با نگاهی به جریان‌های فرهنگی در مقابل اسلام می‌آغازد و با فهرست عناوین موضوعات - که بالغ بر ۸۵۰ عنوان کلی و ۶۳۸۰ عنوان ریز می‌باشد، ادامه می‌یابد. راهنمای تفصیلی عناوین، مؤلفان، مراجع و مصادر

و محتویات آن، بخش‌های پایانی کتاب را تشکیل می‌دهد. اینک مجموعه الإختراق الثقانی مراحل نهایی تنظیم را می‌گذراند و آماده چاپ است.

۶. موسوعة المستشرقین

عبدالرحمن بدوی

ترجمه مرکز مطالعات و تحقیقات اسلامی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم (واحد ترجمه)

از روزی که دانش خاورشناسی و استشراق در اواخر قرون وسطی پدید آمد (فرهنگ خاورشناسان، ص ۱۲) و رشد کرد و بالید، تا به امروز که در ابعادی بسیار گسترده به تحقیقات خاورشناسی و اسلام‌شناسی ادامه می‌دهد، دهها پژوهنده در زمینه‌های مختلف به عرضه صدها اثر قابل توجه و شایان تأمل پرداخته‌اند. اینک و در این مجال در باره جریانی که پژوهشگری به لطافت نوشته است: «اگر مستشرقی گفت: ماست، سفید است همیشه جای این احتمال را در ذهن خود نگاه دارید که یا ماست اصلاً سفید نیست، یا اثبات سفیدی ماست مقدمه‌ای است برای نفی سیاهی از زغال. (تصرف اسلامی و رابطه انسان و خدا، رینولد. ۱. نیکلسون. ترجمه محمد رضا شفیعی کدکنی. تهران، توس، ۱۳۵۸. ص ۲۰، مقدمه مترجم) نمی‌توان اظهار نظر کرد؛ اما یاد کردنی است پژوهش گسترده در کار و کارنامه این جریان ارزیابی ابعاد پژوهشها و کاوشهای آنان در زمینه‌های مختلف و به ویژه در فرهنگ اسلامی بسیار لازم و ضروری است. در این پژوهش اولین گام آشنایی با چهره‌های این جریان و چگونگی آثار و پژوهشهای آنهاست. در این باب، از جمله این آثار یاد کردنی است:

(۱) المستشرقون. نجیب العقیقی

(۲) فرهنگ خاورشناسان. ابوالقاسم سحاب

(۳) فرهنگ اسلام‌شناسان خارجی. حسین عبداللهی خوروش

(۴) موسوعة المستشرقین. عبدالرحمن بدوی.

عبدالرحمن بدوی از نویسندگان، فیلسوفان، کتابشناسان و پژوهندگان بزرگ جهان عرب است. این اثر وی که شامل شرح حال و گزارش سوانح زندگانی و چگونگی آثار ۲۱۴ تن از خاورشناسان است، از اهمیت بالایی برخوردار است.

کتاب بدوی با شرح حال آبروی می آغازد و با تفصیل گزارش دیگر مستشرقان ادامه می یابد. بدوی به گزارش محض در شرح حالها بسنده نمی کند؛ بلکه از سوانح زندگانی آنان به دقت سخن می راند و در معرفی آثار، گاهی از چند و چون آنها بحث می کند و به مناسبتهایی از چگونگی آثاری که خاورشناسان به پژوهش آنها پرداخته اند، و به مناسبتی به تفصیل از ترجمه ها و چاپها و فهرستهای قرآن به همت خاورشناسان گزارش داده است. (ص ۳۰۲ - ۳۱۰).

به هر حال انتشار ترجمه این اثر محققان را در شناخت استشراق و خاورشناسی یاری خواهد رساند و آگاهیهای شایسته ای در اختیار جستجوگران این گونه اطلاعات خواهد نهاد. یادآوری کنم که کتاب بدوی بدون هیچ مقدمه ای می آغازد و فاقد فهرستهای گونه گون است که تهیه فهرستها و مقدمه ای در باب خاورشناسی در ترجمه نباید مورد غفلت قرار گیرد.

۷. تاریخ عمومی آفریقا: روش تحقیق تاریخ عمومی آفریقا و آفریقا در دوران پیش از تاریخ.

(چاپ یونسکو، ۱۹۱۸). ترجمه احمد بیرشک، یحیی مدرس، حسن انوشه، مرتضی قالب فر. ویراستار دوره: آژانس بدخت مشایخ فریدنی. مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی و شرکت انتشارات علمی و فرهنگی.

سنت تاریخنگاری در آفریقا به اندازه تاریخ مکتوب بشر قدمت دارد. مورخان مدیترانه ای در عهد باستان و تاریخنگاران عصر اسلامی در قرون وسطی، تمام جهان شناخته شده زمان خود را عرصه مطالعات خویش قرار

می دادند که بخش قابل توجهی از آفریقا را نیز شامل می شد. اما بعد از انتشار سلطه استعمار اروپایی در بیشتر نقاط آسیا و آفریقا، تاریخ این نواحی صیغه استعماری به خود گرفت و در سده های نوزدهم و بیستم میلادی، مفهوم

اروپا به عنوان مرکز تاریخی عالم دیدگاهی مخدوش و نادرست را بر تاریخ جهان غیر اروپایی تحمیل کرد. علی رغم این جریان که رسوبات آن هنوز هم به جای مانده است مطالعات تاریخی بعد از جنگ جهانی دوم دستخوش دو انقلاب گردید: یکی شامل دگرگونی تاریخ از صورت وقایع نگاری به صورت یکی از علوم اجتماعی که با تحول در جوامع سر و کار دارد و دیگری جایگزین شدن وسعت نظر جهانی به جای تعصبات وطنی و ملی. هر دوی این رویدادها به مورخ فرصت داد تا به مطالعه مردم و نواحی و جنبه هایی از تجربیات بشری که تاکنون از آنها غفلت کرده بود بپردازد.

لازمه چنین تحولی به کارگیری مآخذ و منابع و اصول پژوهشی جدیدی بوده تا بتوان به یاری آن تاریخ واقعی بشر را بازسازی کرد.

یکی از کوششهای بزرگ و بیمانند در این زمینه، انتشار دوره مفصل هشت جلدی تاریخ عمومی آفریقا توسط سازمان جهانی یونسکو است. این سازمان با یاری ویراستاران برجسته آفریقایی اقدام به تحقیقی اصیل نموده تا بتوان تاریخ این قاره را از سه میلیون سال پیش تا زمان حاضر دنبال کرد و احیاء ساخت. اقدامی که با توجه به تعداد آفریقا شناسانی از سراسر جهان که در آن شرکت جسته اند و نیز با توجه به کوشش این سازمان برای ترجمه مجموعه فوق به بیشتر زبانهای جهان، تجربه ای بزرگ در زمینه همکاری علمی در سطح بین المللی است.

نظر به ارزش علمی و تازگی و جامعیت این اثر و با توجه به نظر مثبت جوامع علمی آفریقایی نسبت به محتویات آن، مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی با همکاری شرکت

انتشارات علمی و فرهنگی به ترجمه و چاپ این مجموعه به زبان فارسی همت گمارده است.

مجلد اول این مجموعه که در مراحل آخر طبع و نشر

است، در دو بخش به شرح ذیل به چاپ خواهد رسید:

بخش اول: روش تحقیق تاریخ عمومی افریقا. رئوس مطالب این بخش عبارت است از: مقدمه و پرستار؛ سیر تاریخنگاری و جایگاه تاریخ در جامعه افریقایی؛ گرایشهای جدید در تاریخنگاری افریقایی؛ منابع مکتوب از سده پانزدهم به بعد؛ آثار نقل شده و روش استنفاذ از روایات شفاهی، باستانشناسی و تاریخ افریقا؛ تاریخ و زبانشناسی؛ مهاجرت و تفاوتهای قومی و زبانی؛ طبقه بندی زبانهای افریقایی؛ جغرافیای تاریخی؛ روش تحقیق میان رشته‌ای در این مجلدات.

بخش دوم: افریقا در دوران پیش از تاریخ. این بخش شامل مطالب زیر است: چارچوب گاه‌شناختی دوره های باستانی و یخچالی؛ پیدا شدن آدمی؛ آدمی سنگواره افریقا؛ دوران پیش از تاریخ در: افریقای شرقی افریقایی مرکزی، افریقای شمالی، ناحیه صحرا، افریقای غربی و دره نیل. هنر افریقا در دوره پیش از تاریخ؛ خاستگاهها، تکامل و توسعه فنون کشاورزی؛ نتیجه گیری.

۸. تاریخ تشیع در هند

اثر جان نورمن هالیستر

ترجمه آرزومیدخت مشایخ فریدنی

انتشارات نشر دانشگاهی

زمینه رشد مذهب تشیع در دکن، در عهد بهمنیان (۷۴۸-۹۳۲ق) فراهم شد. گرچه شاهان این دودمان گرایش شیعی داشتند و احمد شاه بهمن دست ارادت به دامان شاه نعمت الله ولی زد و تاج دوازده ترک سبز - که شعار تشیع بود - بر سر نهاد؛ اما دلیلی در دست نیست که تا سال ۸۳۲ مذهب امامیه مذهب رسمی دکن شده باشد. در واقع یوسف عادلشاه

(۸۹۵-۹۱۵) از سلاطین عادلشاهی، وقتی در بیجاپور استقلال یافت، با تبعیت از شاه اسماعیل صفوی مذهب تشیع را در دکن رسمیت داد. کتاب حاضر تاریخ تشیع را در هند از روزگار ورود نخستین موج مهاجران ایرانی به این سرزمین تا سال ۱۳۲۸ شمسی دنبال می کند. این اثر در دو بخش اثناعشریه و اسماعیلیه، مناسبات سیاسی و فرهنگی ایران و هند و سرگذشت خاندانها و رجال شیعه ایرانی و هندی و برخی عرفا و ادبا و پیرها و نیز شعائر و مناسک و معتقدات و آعیاد و ایام و خوراک و پوشاک و عادات و آیینها و آثار تاریخی و مؤسسات خیریه شیعیان هند را شرح کرده است.

جان نورمن هالیستر John Norman Hollister این اثر را به عنوان رساله دکتری خود به مدرسه کندی وابسته به بنیاد حوزه علمیه هارتفرد (در ایالات متحده آمریکا) تقدیم کرده بود. وی به پیشنهاد استاد خود موری ت. تیتوس Murray T. Titus مؤلف کتاب اسلام در هند، به تحقیق درباره نقش شیعیان در تاریخ مسلمانان شبه قاره پرداخته بود. این رساله که چند سال بعد به چاپ رسید، یکی از نخستین آثاری است که به طور جدی به بررسی سوابق تاریخی شیعیان در هند می پردازد. مقایسه اجمالی با اثر دو جلدی که اخیراً به چاپ رسیده (تاریخ اجتماعی - فکری شیعیان اثناعشری از سید اطهر عباس رضوی، دهلی نو، ۱۹۸۶) نشان می دهد که کتاب هالیستر هنوز هم از حیث اعتبار و عمق تحقیق و تازگی مطالب از منابع اصیل و بسیار با ارزش است.

مترجم محقق، مقدمه ای نگاشته اند و در ضمن آن از چگونگی کتاب و اهمیت آن سخن گفته اند با توجه به اینکه در زمینه پیدایش، شکوفایی و رشد تشیع در هند در زبان فارسی اثری در خور وجود ندارد؛ بی گمان نشر این کتاب برای جستجوگران آگاهی در این باره بسیار سودمند تواند بود.